

Rechterlijke uitspraak: “De waarde van een softwaretool is de kostprijs van de arbeid”

De economische waarde van een softwaretool staat gelijk aan de hoeveelheid werk die de ontwikkelaar erin heeft gestoken. Dit was de strekking van de kop boven een artikel in *Accountancy Week* (20-3-2017). Gerard Holdrinet RV, valuator in dispute valuation bij BHP & Co, viel bijna van zijn stoel: was de arbeidswaardeleer van Karl Marx c.s. leidend geworden in het denken over economische waarde?

Dit kan niet waar zijn, was Holdrinets eerste reactie toen hij de kop ‘Waarde van tool is de nog niet gerealiseerde opbrengst van arbeid’ las boven het artikel in *Accountancy Week*. Toen die ook nog leek te zijn gestoeld op een uitspraak van het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, begon hij het hof onwillekeurig te verdenken van een politieke uitspraak. Wat was er aan de hand? Holdrinet: “De economische waarde van een goed kun je uiteraard niet zonder meer koppelen aan de hoeveelheid arbeid die de productie ervan gekost heeft. Dat is in ieder geval de algemene consensus, dat zal iedereen die regelmatig Van Waarde leest beamen. De intrigerende kop prikkelde wel tot het lezen van het artikel en tot het opzoeken van het vonnis. Wat dat betreft verdient de redacteur een dikke pluim.”

Het geschil

En dan blijkt de soep toch niet zo heet gegeten te worden als hij werd opgediend. De zaak betreft een systeemprogrammeur die in de jaren negentig in privé een softwaretool heeft ontwikkeld, die hij in 2001 inbracht in zijn eenmanszaak. Hij activeerde de tool op de balans voor een door hem geschatte waarde in het economisch verkeer van € 250.000. Dit gaf aanleiding tot een geschil met de belastinginspecteur, die vond dat de kostprijs

van de tool op de balans zou moeten staan: € 5.000. Dit bedrag zou vervolgens het uitgangspunt zijn voor de berekening van de jaarlijkse afschrijving.

Holdrinet: “Goederen die vanuit het privévermogen worden ingebracht in het ondernemingsvermogen, worden gewaardeerd tegen de waarde in het economisch verkeer. Maar in de fiscale wetgeving is een uitzondering gemaakt op die regel, oordeelde het gerechtshof. Zonder die uitzondering zou activering van goederen tegen een hogere waarde er in een later stadium toe leiden dat een deel van de in de onderneming gerealiseerde opbrengsten buiten de belastingheffing zou blijven. Dat is strijdig met het stelsel van de wet.” Met andere woorden: de belastinginspecteur kreeg gelijk.

Waarde economisch verkeer

De uitleg van het begrip waarde in deze situatie is goed te begrijpen en te verdedigen, vindt Holdrinet. “Het toont wel aan hoe belangrijk het is om het begrip waarde altijd in zijn context te bezien. Opvallend is ook dat het gerechtshof refereert aan de term ‘waarde in het economisch verkeer’. Op zich is dat niet zo vreemd. Het is een term die is ontwikkeld in de fiscale praktijk

en het hof behandelde hier ook een fiscale kwestie. Maar de term heeft zich ontwikkeld tot iets wat in bredere kring wordt toegepast, ook buiten het fiscale domein. In statuten, aandeelhoudersovereenkomsten en dergelijke komt het begrip bijvoorbeeld ook vaak voor.”

It takes two to tango

Soms wordt de formulering ‘waarde in het economisch verkeer’ volgens Holdrinet te snel en ondoordacht in regelingen opgenomen. “Als je de definitie van de term goed beschouwd, dan wordt bedoeld: ‘De prijs die bij aanbidding van de zaak ten verkoop op de meest geschikte wijze na de beste voorbereiding door de meestbiedende gegadigde daarvoor zou zijn besteed’. Buiten het feit dat het hier gaat om een prijs en niet een (economische) waarde - wellicht een subtiel verschil, maar toch wel een wezenlijk punt - is de definitie van het begrip toch wel erg eenzijdig. Het is duidelijk geschreven vanuit de positie van een verkoper en wat onder ideale omstandigheden zijn beste prijs zou kunnen worden. Maar: it takes two to tango!”

Niet altijd zal deze eenzijdige duiding de bewuste bedoeling zijn van de uitwerking van een regeling, benadrukt Holdrinet. “In een specifieke context kunnen bedoelingen wellicht ook wat evenwichtiger worden geformuleerd. Een Register Valuator kan ondernemers daarbij assisteren. Want ja, de clause waarop het gerechtshof zich beroept komt vaak pas na jaren weer boven water. En die kan dan bij nader inzien niet zo passend blijken te zijn.”

Gerard Holdrinet RA MBV RV,
valuator in dispute valuation bij
BHP & Co